

ด่วนที่สุด

ที่ ทส 0306/ 658

ที่ 1/150
วันที่ 26 ธ.ค. 52
เวลา 15.10 น.

ที่ 2640
วันที่ 25 มี.ค. 2552 เวลา 16.10

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ 10400

25 มีนาคม 2552

เรื่อง ขออนุมัติบริจาคเงินเข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

จำนวน 70 ชุด

1. เรื่องเดิม

(1) ความเป็นมา

(1.1) สืบเนื่องจากกรณีไฟไหม้ป่าในประเทศอินโดนีเซียซึ่งมักเกิดขึ้นเป็นประจำระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายนของทุกปี ทำให้เกิดหมอกควันและฝุ่นละอองปกคลุมบริเวณพื้นที่ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย และภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย บดบังทัศนวิสัยการมองเห็น ส่งผลกระทบต่อการคมนาคมทางบก ทางน้ำและทางอากาศ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว โดยเฉพาะเหตุการณ์หมอกควันครั้งรุนแรงในปี 2537 และ 2540 ซึ่งหมอกควันได้ถูกพัดพาไปได้ใน ระยะไกลส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในหลายประเทศที่อยู่ใกล้เคียงแห่งกำเนิดได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ประชาชนเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจเป็นจำนวนมาก ทัศนวิสัยอยู่ในระดับวิกฤติ จนต้องมีการประกาศระงับเที่ยวบิน ปิดถนนบางสาย และส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

(1.2) ในปี 2543 ที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Ministerial Meeting on the Environment: AMME) ครั้งที่ 8 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 6 - 7 ตุลาคม 2543 ณ ประเทศมาเลเซีย มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการจัดทำข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution) ขึ้น เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการติดตามเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน

(1.3) ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนฯ ดำเนินการทั้งด้วยตนเองและร่วมกับประเทศภาคีอื่น เพื่อป้องกันและควบคุมแหล่งกำเนิดของไฟบนพื้นดินและ/หรือไฟป่า รวมถึงหมอกควันที่เกิดขึ้น โดยน่านโยบาย วิธีปฏิบัติ และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ ตลอดจนเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทั้งระดับชาติและระดับภูมิภาค และเสริมสร้างความร่วมมือในการวิเคราะห์ การป้องกัน การลด และการจัดการไฟบนพื้นดิน และ/หรือไฟป่า และหมอกควันที่เกิดขึ้นตามมา รายละเอียดปรากฏดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

//(2) มติคณะ...

(2) มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(2.1) คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2545 เห็นชอบและอนุมัติให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ร่วมลงนามในข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution) และเห็นชอบในหลักการการให้สัตยาบัน (Ratify) ต่อข้อตกลงอาเซียนฯ ดังกล่าว แต่ในการให้สัตยาบันให้กระทำต่อเมื่อประเทศไทยมีความพร้อมในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ร่วมลงนามในข้อตกลงอาเซียนฯ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2545

(2.2) คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 เห็นชอบให้ประเทศไทย ร่วมให้สัตยาบันต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศ ดำเนินการให้สัตยาบันต่อไป ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ 6 ที่ให้สัตยาบัน ส่งผลให้ข้อตกลงอาเซียนฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน 2546 ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 29 ของข้อตกลงอาเซียนฯ

ในปัจจุบันมีประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 8 ประเทศ ที่ได้ให้สัตยาบันแล้ว ได้แก่ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม ประเทศมาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และประเทศไทย สำหรับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อยู่ในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาของรัฐสภา

(3) การดำเนินงานที่ผ่านมา

(3.1) ภายหลังข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนมีผลบังคับใช้ สำนักงานเลขาธิการอาเซียน ในฐานะฝ่ายเลขานุการได้จัดการประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 18 การประชุมประเทศภาคี ทั้งหมด 4 ครั้ง ดังนี้

- การประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ 1 (The First Meeting of the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution: COP1) จัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2547 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

- การประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนฯ ครั้งที่ 2 (The Second Meeting of the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution: COP2) จัดขึ้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2550 ณ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม

- การประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียน ฯ ครั้งที่ 3 (The Third Meeting of the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution: COP3) จัดขึ้นเมื่อวันที่ 3 - 5 กันยายน 2550 ณ ประเทศไทย

- การประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียน ฯ ครั้งที่ 4 (The Forth Meeting of the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution: COP4) จัดขึ้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2551 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

(3.2) การประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนฯ ได้มีการพิจารณาประเด็นการจัดตั้งกองทุน ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 20 การจัดการด้านการเงิน “ด้วยข้อตกลงนี้ จึงก่อตั้งกองทุนขึ้น เพื่อการปฏิบัติการตามข้อตกลง กองทุนนี้เรียกว่ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Transboundary Haze Pollution Control Fund)” และได้มีการยกร่าง Financial Rules for the ASEAN Transboundary Haze Pollution Control Fund ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการบริหารจัดการกองทุน

(3.3) มติที่ประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนฯ ครั้งที่ 2 เห็นชอบการจัดตั้งกองทุนอาเซียนฯ โดยมีกำหนดเงินขึ้นต่ำเบื้องต้นของกองทุนอาเซียนฯ จำนวน 500,000 เหรียญสหรัฐ และในปัจจุบันมี 4 ประเทศที่ได้โอนเงิน จำนวน 50,000 เหรียญสหรัฐต่อประเทศ เข้าบัญชีกองทุนอาเซียนฯ แล้ว ได้แก่ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

(3.4) คณะอนุกรรมการกำกับแผนงานและมาตรการในการรองรับนโยบายการห้ามเผาในที่โล่ง ซึ่งตั้งขึ้นภายใต้คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 1/2551 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2551 เห็นชอบการบริจาคเงินจำนวน 50,000 เหรียญสหรัฐ เข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ของประเทศไทย และมอบหมายให้ กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการขออนุมัติการบริจาคเงินจากคณะรัฐมนตรี ต่อไป

(4) ความจำเป็นที่ต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

(4.1) การขออนุมัติบริจาคเงินเข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับงบประมาณแผ่นดิน เนื่องจาก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมควบคุมมลพิษ จะต้องขอรับการจัดสรรงบประมาณในหมวดอุดหนุน เพื่อใช้ในการบริจาคเงินดังกล่าว จึงต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

(4.2) การขออนุมัติบริจาคเงินเข้ากองทุนอาเซียนฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากกองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน จัดตั้งขึ้นภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน อันส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนในภูมิภาค การบริจาคเงินเข้ากองทุนจึงเป็นการแสดงให้เห็นเจตจำนงที่ดี และความร่วมมือของประเทศไทยในการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาค ซึ่งจะช่วยในการสร้างความร่วมมือ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศในกลุ่มอาเซียน

(4.3) ปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เนื่องจากพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง โดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ต สงขลา สตูล ยะลา และนราธิวาส ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดนอันเนื่องมาจากการเกิดไฟป่าบริเวณเกาะสุมาตรา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นประจำทุกปี นอกจากนี้พื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ยังได้รับผลกระทบจากหมอกควันข้ามแดนอันเป็นผลมาจากการเผาในที่โล่งในภูมิภาคอินโดจีนอีกด้วย ดังนั้นการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาโดยการสนับสนุนเงินงบประมาณ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาเรื่องหมอกควัน จะทำให้ผลกระทบอันอาจเกิดจากปัญหาดังกล่าวต่อประเทศไทยลดลงด้วย

2. เรื่องที่เสนอเข้าสู่การพิจารณา

(1) ประเด็นสำคัญ

เห็นชอบให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมควบคุมมลพิษ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน โดยบริจาคเข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Transboundary Haze Pollution Control Fund) จำนวนเงิน 50,000 เหรียญสหรัฐ

(2) ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากประเด็นการให้การสนับสนุนงบประมาณเข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน จะถูกพิจารณาอีกครั้งในการประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ 5 ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นภายในเดือนพฤษภาคม 2552 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ดังนั้น ประเทศไทย ควรกำหนดทำที่และจำนวนเงินที่จะให้การสนับสนุนกองทุนที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้แทนไทยสามารถแจ้งต่อที่ประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนฯ ครั้งที่ 5 ได้

(3) ความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(3.1) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้วเห็นว่าการบริจาคเงินเข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Transboundary Haze Pollution Control Fund) เป็นข้อกำหนดภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศภาคีโดยสมบูรณ์ ประกอบกับปัญหาเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนเป็นปัญหาในระดับภูมิภาค มีหลายประเทศที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว ดังนั้นการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา จึงเป็นการแสดงให้เห็นเจตยั้ง บทบาท และการมีส่วนร่วมของประเทศไทยในการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาค ซึ่งจะช่วยในการสร้างความร่วมมือ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ตลอดจนเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในระดับนานาชาติด้วย

นอกจากนี้ พื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ต สงขลา สตูล ยะลา และนราธิวาส ได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันข้ามแดนอันเนื่องมาจากการเกิดไฟป่า บริเวณเกาะสุมาตรา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นประจำทุกปี ดังนั้นการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา โดยการสนับสนุนเงินงบประมาณ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาเรื่องไฟและหมอกควัน จะทำให้ผลกระทบอันอาจเกิดจากปัญหาดังกล่าวต่อประเทศไทยลดลงด้วย

(3.2) คณะอนุกรรมการกำกับแผนงานและมาตรการในการรองรับนโยบายการห้ามเผาในที่โล่ง ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานด้านการควบคุมการเผาในที่โล่งของประเทศไทย โดยมีองค์ประกอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งสิ้น 27 หน่วยงาน และมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานคณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 1/2551 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2551 เห็นชอบการบริจาคเงินจำนวน 50,000 เหรียญสหรัฐ เข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนของประเทศไทย เพื่อให้การดำเนินงานด้านการควบคุมและแก้ไขปัญหาหมอกควันในภูมิภาคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) สรุปข้อเสนอเพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

เห็นชอบให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กรมควบคุมมลพิษ ขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน โดยบริจาคเงินเข้ากองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Transboundary Haze Pollution Control Fund) จำนวน 50,000 เหรียญสหรัฐ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอ คณะรัฐมนตรี พิจารณานุมัติ เพื่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จักได้ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

โทรศัพท์ 0 2298 2382-4

พริตติมา

โทรสาร 0 2298 2385